

MUNKÁSSZÓ

DEMOKRATIKUS HETILAP

II. évfolyam. 18. szám.
Salgótarján, 1946. évi május hó 4

Ára: 2,000.000 P

Megjelenik minden szombaton
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Hunyadi-utca 6 sz.

Szabad május elsejét ünnepelte Salgótarján népe

Ragyogó kék ég alatt, szabad testtel és felszabadult lélekkel ünnepelte meg a második szabad május elsejét Salgótarján és környékének dolgozó népe. Most nem villant meg a csendőrszurony, most nem fenyegette rendőrököl azt, aki ezen a napon piros nyakkendőt kötött,

vagy piros virágot tett fel, mint ezelőtt két esztendővel is. Most bátran, szabadon, nyitott szívvvel és lélekkel vonulhatott fel az a tizezer ünneplő ember, aki május elsejének délelőttjén zsufolásig megtöltötte Salgótarján Főterét és ülte meg a munka világ-ünnepét.

Salgótarján a szénecsata győztese: május elsejére 557 vagon szén

Az ünnepi műsort a magyar és a munkáshimnusz hangjai után Jakab István elvtárs, a salgótarjáni MKP h. titkára nyitotta meg, aki a közönség, a nap a vörös hadsereg, a szovjet-nép nagy vezetőinek üdvözlése után bejelentette a szénecsata nagy eredményét: a salgótarjáni szénmedence május elsejére 557 vagon szenet termelt és ezzel megnyerte a szénecsatát. Nagy naphoz méltó eredmény.

E nagyszerű hír bejelentése után Takács András adta elő Ady Endre: „Történelmi lecke fiuknak” című forradalmi lendületű versét. Csada László, a

szakmaközi bizottság elnöke, a szénecsata hőseihez, a szabad május nagy katonáihoz intézett buzdító, elismerő szavakat, majd a szénecsata egyik hőse, Ujj János köszöntötte a munka minden hőst, küzdő katonáját, többek között a magyar parasztot, aki több mint négymillió hold földet vetett be az idén. Főnagynak János Timár József a „Bánya mélyén” című aktuális költeményét szavalta, majd Dombi Magda Petőfi egyik forradalmi versét adta elő. Eközben a közönség lelkesen ünnepelte a Főtéren átvonuló szovjet katonákat.

A második szabad május eredményeiről

beszélt ezután Apró Antal, a MKP központi kiküldötte. Mert nagy eredményekről lehet beszámolni. Megoldottuk a földreformot, megtartottuk Európa legdemokratikusabb választását, megteremtettük a magyar köztársaságot, visszavertük a reakció meg-megújuló támadásait. Természetesen még sok hiány van. Meg kell tisztogatni és átépíteni az állami adminisztrációt, a banktőkét államosítani kell.

A külföld figyel bennünket,

Május elseje a nemzetközi seregszemle napja

Ezen a napon mutatkozik meg a nyílt utcán a dolgozók nagy hadseregének ereje. De ennek a hadseregnek nemcsak jogokat kell adni, hanem élelmet is és mindent meg fogunk

hogy merre tartunk és főként Moszkva kiséri figyelemmel lépéseinket. Magatartásunk, öntudatos baloldali tetteink ma különösen nagy sullyal esnek a latba, ma, a béketárgyalások küszöbén. Ennek érdekében különös gonddal kell vigyáznunk a munkásegység megerősítésére. Salgótarján dolgozói sokat tettek már ebben irányban. — Megnyerték a szénecsatát és ezzel elnyerték a szénecsata vörös lobogóját.

tenni, hogy a kormány mindent megadjon a dolgozóknak, akik tetteikkel igazolták be az élethez és a jövőhöz való jogukat, fejezte be lelkes tapsokkal kísért beszédét Apró elvtárs.

Kisházy Ödön, szociáldemokrata képviselő a következő szónok, beszédét a május elseje történetével kezdte el. Először 1531-ben az olasz selyemszövő munkások tették e napot a munka és az emberi jogok követelésének, ünnepévé. Nemzetközi ünnepé azonban csak 1889-ben lett. A régi május elsejeken vér folyt az utcákon, ma boldog, büszke és szabad seregszemlét

tarthatunk saját szabad erőink felett. De egyúttal meg kell kérdeznünk, hogy vajjon mindenki megteszi-e a magáét? Kétségtelen, hogy ha a múltban mindent megtettünk volna, nem kerültünk volna a mai nehéz helyzetbe. Már 1919-ben is jobb békét kaptunk volna. Mai állapotunkat a Szovjet érti meg a legjobban aki mindent megtesz talpraállitásunk érdekében.

Mit látott a Magyar Szakszervezeti küldöttség Moszkvában

A szakszervezeti küldöttség nemrég tért vissza a Szovjetunióból. Igen nagy szeretettel fogadtak ott minket és bemutat-ták azt a gigászi munkát, ami ma ott folyik. Nagy nép nagy kulturájával találkoztunk ott. A gyárak a kultúra minden vívmányával fel vannak szerelve. Új embertípus van megszületőben. A Lenin könyvtárnak egyedül tízmillió kötete van. Az új öt éves terv soha nem látott méretű nagyipari termelést indított el. A bucsuzásnál arra kértek bennünket, hogy tapasztalatainkat mondjuk el és közöljük, hogy mi kövessük őket a magunk módján. A magyar nép igen nehéz helyzetben van. Két társadalom közé van ékelve, a régi és egy új társadalom közé és minden ellentét itt ükőzik össze. A Szociáldemokrata Párt hetvenhárom éve küzd a Szabad Májusért. Ne álljunk meg e küzdelemben, dolgozzunk, törekedjünk ne csak mennyiségi, hanem minőségi eredményekre is és ne kételkedjünk, mert a jövő a miénk.

Az igen érdekes és tanulságos beszéd után az összes tarjáni iskolák énekkara adott elő szép régi melódiákat Csanády Miklós vezényletével, majd Treszkonyi Anna üdvözölte a szénecsata hőseit a MNDSz nevében. Ezt követőleg Marinka őrmester szavalta el Ady Endre „A grófi szérűn” című versét.

A Szabad munka ünnepét végül az orosz himnusz és az Internacionálé hangjai zárták be és kezdetét vette az impozáns látványt nyújtó tömegfelvonulás a szénecsata hősei előtt.

Hiányos lenne a beszámoló, ha nem emlékeznénk meg a Munka ünnepének rohammunkásairól, a Rendező Gárda lelkes, felelősségteljes munkájáról, melynek minden egyes női férfi tagja fáradtságot nem ismerő lelkesedéssel dolgozott az egész napot kitöltő változatos programm keresztülvitelén. Az ünnepi nap teljes sikere nem kis mértékben köszönhető ennek az áldozatos munkának. Az egész szénmedence munkásainak hálás köszönetét tolmácsoljuk.

A Politikai Akadémia

előadásorozata keretében ma este fél 7 órakor Dömötör Ferencné írónő „Népi írók a mérlegen” címen tartja meg igen érdekesnek ígérkező előadását. Reméljük, hogy az az érdeklődés, amely eddig is megnyilatkozott az előadásorozattal szemben, ezután sem fog lankadni és a témákat megérdemlő közönség fog továbbra is megjelenni.

A Magyar Kommunista Párt nógrádmegyei választmányának ülése. A MKP nógrádmegyei választmányának május 5-én vasárnap délelőtt 9 órakor a megyei székházban választmányi ülést tart, melyen megyei politikai és szervezési kérdések kerülnek megvitatásra.

Megalakul az UFOSz

A földbőzjuttatottak Budapesten, a Magyar Kommunista Párt által 1946 március 16. és 17-re összehívott kongresszusa a következő határozatot hozta:

A földesuri reakció támadása a földbirtokreform eredményei ellen egyre erősödik. A földbőzjuttatottak 700 ezer főnyi tömege állandóan bizonytalanságban él. A megyei tanácsokba és a földhivatalokba, de még az Országos Tanácsba is befurakodott népelien elemek magatartása, a népnayozó ügyvédek mesterkedése is fokozza ezt a bizonytalanságot.

Ezért elhatároztuk, hogy a földbőzjuttatottak érdekeinek hatályosabb védelmére felhívjuk az új birtokosokat és földbőzjuttatottakat, hogy pártállásra tekintet nélkül fogjunk össze és alkítsuk meg az „Ujgazdák és Földbőzjuttatottak Országos Szövetségét” (UFOSz).

Szükségesnek tartjuk jogvédő irodák felállítását a földbőzjuttatottak ügyeinek intézésére, érdekeinek megvédésére.

A kongresszus megbizta a szervezőbizottságot, hogy a Szövetség és a jogvédő irodák megalakítása ügyében lépjen érintkezésben a demokratikus pártokkal és szervekkel.

A szükséges felvilágosítást a MKP Nógrád megyei párttitkársága adja meg.

A Nemzeti Bizottság ülése

Salgótarján Nemzeti Bizottsága 1946 április hó 28-án délelőtt 9 órai kezdettel ülést tartott, melynek napirendjén a B listával kapcsolatos megbeszélés volt.

A bizottság a várost alkalmazzottak közül kijelölte a B listára helyezendőket és javaslatát illetékes helyre juttatta.

Napirenden kívül a salgótarjáni szénmedence bányászainak önfeláldozó hősiességét méltatta és ennek elismerésül írásban köszöntötte a medence dolgozóit, mivel már a május 1-re kitűzött célt túl haladva dolgoznak az ország ujjaépítésén, szinte emberfeletti munkát végezve.

Bányászaink hősiességét munkájukat követendő példaként állítjuk be a magyar nép elé.

Második napirenden kívüli tárgy a honvédségnél szolgálatot nem teljesítő, de még le nem szerelt katonák és katonatisztek kérdése volt.

Ugyanis vannak, akik hónapok óta hazajöttek, véglegesen elbocsájtva va nincsenek, javadalmazásukat élvezik, semmi munkát nem végeznek, polgári kötelezettségek alól kibújnak, így az állam pénzén élőködve szaporítják azoknak a számát, akik az ujjaépítéstől távol állva, könnyű életet élhetnek. Ebben az ügyben a bizottság telferjesztéssel áll az Országos Nemzeti Bizottsághoz sürgős kivizsgálás eszközölése céljából.

Időszerű teendők a méhesben

A családok átvizsgálásával és a kaptárak tisztogatásával siessünk.

A gyenge családok felerősítése céljából gondoskodjunk serkentő etetésről. Erre mézből készült szirupot használjunk. A „rablás” elkerülése végett mindig este etessünk. Gondoskodjunk az anyátlan családok részére új anyákról, a túl gyenge családokat pedig egyesítsük.

A méhes közelében itatókat állítsunk és vigyázzunk arra, hogy a vizet kellő hőfokon tartsuk.

Salgótarján megnyerte a szénecsátát

A folytonos buzditás, serkentés és sokszor emberfeletti munka nem volt hiábavaló.

Salgótarján megnyerte a szénecsátát.

Szinte mint egy új evangélium futott végig május elsején Salgótarján utcáin a hír: május elsejére a salgói szénmedence termelése elérte az 557 vagonot. Az örömhír valóban idejében érkezett meg és a szónak legteljesebb értelmében örömhír, mert nemcsak arról van szó, hogy kellő mennyiségű szén nélkül megbukik a magyar gazdasági élet, hanem még inkább arról, hogy a magyar munkás lelkes, odaadó és öntudatos munkája nélkül nem állhat meg a magyar demokrácia és újra végigsöpör az országon a reakció. — Mindnyájunknak meg kell az érteni, fizikai dolgozóknak épen úgy, mint a szellemieknek és sobasem szabad szem elöl téveszteni. Több szén, több erő, több élet és szélesebb alap a magyar demokrácia fiatal és még gyöngye lájának megerősödésében.

De tekintsünk végig futólag a salgói medence egész április havi termelését, hogy a hóvégi eredmény jelentékeny voltáról meggyőződhesünk. Nógrády Sándor államtitkár elvtárs 350 vagonot kért naponta, azonban

a termelés körülményei előrelátólag csak 320 vagonot biztosíthatnak. A hó elején a falusi bányászok sokat mulasztottak, mert kis darab földjeikre is gondolniok kellett. Husvét után azonban nagy lendülettel indult meg a szénért folyó küzdelem. Április 23-án még csak 301 vagon az eredmény, de 24-től kezdve ugyaszólván napról-napra fokozódott a kitermelt szén mennyisége. Így történt aztán, hogy míg 28-án már 351 vagonot értek el, 29-én egyszerre 452 vagonra ugrottak, hogy végül a hó utolsó napján elérjék azt, amiben eddig csak reménykedtünk, az 557 vagonot.

Az egész szénmedence vállvetett küzdelmének eredménye ez. De külön ki kell emelnünk itt a József-aknai, a Jenő-aknai, Forgáchi és a Déli-bányai bányászokat, akiknek elsősorban köszönhető ez az imponáló eredmény. Elvtársi szeretettel ragadjuk meg a kezüket és kívánunk mindannyjuknak „jó szerencsét!”

A salgói medence megtette a magáét, hisszük, hogy ezután még jobban megteszi és győzelemre viszi a munkásság vörös lobogóját, mely ma a jövő ígérete és egyúttal biztosítéka egy olyan emberi életnek, amilyenről idáig csak álmodozni mertünk.

Hogyan „ünnepelte” meg Szirák május elsejét a munkás-paraszt szövetség ünnepét?

En 30-án este érkeztem Szirákra, nem lehetett megállapítani, hogy a május 1-i ünnepélyre hogyan készült el Szirák járás székhelye. Este a szervezet párttitkárától szereztem tudomást, hogy Szirákon az előkészület nagyon gyenge. A két munkáspárt nem működik úgy, ahogy két testvér pártnak működnie kellene. Reggel meggyőződtem arról, hogy Szirákon nyoma sincs annak, hogy itt nagy ünnepélyre készülnek. A házak nem voltak fellebörgözve, vajon miért? A sziráki Nemzeti Bizottság elnöke erre a kérdésemre azt mondta, hogy Szirák a multrendszerben sem rendelkezett zászlókkal. Ez egy kicsit furcsa előttem és nem tudom elbinni, hogy a Horthy rendszer ideje alatt ilyen szabotáshoz bátorságuk lett volna. Az akkori csendőrség durva rendszereivel és módszereivel kipréselte volna belőlük a házak fellebörgözését, az általuk kijelölt nemzeti ünnepen. De máma demokrácia van és mindenki él a demokráciával, de főleg a Szirákon burjánzó reakciók. Megfigyelésem szerint a sziráki határban a földiek nagyrésze megdolgozatlanul, parlagon hever. De minek szántani és minek vetni? hiszen demokrácia van, mondják a reakciók.

Akkor amikor a legzentebb ünnep van május 1. a munkás egység, a munkás-paraszt szövetség ünnepe, akkor Szirákon egyes kisgazdák elmennek a földre mezőgazdasági munkát végezni. A május 1. törvényes ünnep nap. Mi nem az ellen a munka ellen tiltakozánk, amit a gazdák végeznek, de ha annyira szeretnek dolgozni a Szirákiak, hogy még ilyen valóban nemzeti és nemzetközi ünnepen is dolgozni mennek akkor miért van az, hogy a Sziráki határ nagyrésze bevetetlenül és felszántatlanul parlagon hever. Hol van itt a nemzeti érdek, az ujjaépítés munkája és más. Szirákon a szövetséget is nyitva volt május 1-én és a hatóságilag kiutalt cukrot osztották. Ez sokkal sürgősebb volt, mint

a május 1. előkészítése és megünneplése. Ez azt jelenti, hogy a kormány által hozott rendeleteket az ottani hatóságok nem veszik figyelembe, úgy látszik ezt is azért teszik, mert demokrácia van és a demokráciában mindenki azt tesz amit akar és a rendeleteket nem kell betartani, persze a reakciók szerint. Ezt az ügyet kérjük sürgősen kivizsgálni az illetékes hatóságoktól.

De hol vannak azok a sziráki előjárósági tagok, akik esküt tettek, hogy a magyar demokrácia ügyét, az ország ujjaépítését biztosítani fogják. Hol vannak azok a kisgazdák, akik hivatkoztak arra, hogy ők eleget tettek a föld felszántása és bevetése körül. Abban az időben kérték, hogy a bányászok is tegyenek eleget a széntermelés terén, mert szerintük a bányászok nem termelnek.

Mi kommunisták bebizonyítottuk, hogy amit tervbe vettünk azt végre is bajtoltuk, mert a bányászok a szénecsátát megnyerték, ez érezni lehet az egész országban, hogy iparunk nagymértékben fellendült. Reméljük, hogy a szirákiak ezt megértik és az eddig elkövetett hibákat már a legközelebbi időn belül ki fogják küszöbölni és a parlagon heverő földet felszántják és bevetik, mert ez az igaz nemzeti érdek, hogy egy talpalatnyi föld sem maradjon bevetetlenül.

Reméljük, hogy 1947. május 1-én Szirák összes dolgozó népe a most elkövetett mulasztását jóváteszi és kipótolja.

A. J.

Városunk a hó 9-én ünnepelt a népi Németország legyőzésének 1 éves évfordulóját d. o. a Nemzeti Bizottság ülést tart, az ünnepély a Főtéren 10 órakor kezdődik Salgótarján népe az orosz parancsnoksággal fogja megünnepelni a folszabadulás évfordulóját.

Megindult a Mátravidéki Erőmű ujjaépítése

Január végén megkezdődtek a tárgyalások a Mátravidéki Erőmű ujjaépítése ügyében. A Selyp mellett felállítandó erőmű a tervek szerint fél Magyarországot és a fővárost fogja ellátni villamos energiával. A Gazdasági Főtanács és a kormányzat belátva e kérdés óriási jelentőségét husz millió adópengőt szavazott meg az előmunkálatok megindítására. A tőke tehát meg van, a munkások is készen állnak, csak az erőmű felépítéséhez szükséges vasanyagok, szerszámok és gépek hiányoznak. Az erőmű vezetősége tárgyalásokat folytat a szükséges anyagok beszerzése ügyében Magyarországot legnagyobbat vállalataival.

Városunk vállalatai készeknek mutatkoztak a legmesszebbmenő anyagi és főként erkölcsi támogatás megadására. Egyes budapesti vállalatok azonban mereven elzárkóznak a segítség elől. Ezekben a vállalatokban a kapitalista gazdálkodás levitézett lovagjait a vezető szerep, nem látnak elég nagy profitt lehetőségét, ezért szemrehányás nélkül bajlandók elgáncsolni az ország ujjaépítésének e legfontosabb törekvését.

Minden öntudatos dolgozónak tudnia kell, hogy mit jelent ez az erőmű az országban. Kényszeríteni kell a szabotáló vállalatokat az mű építési-feltételeinek biztosítására. Mindenkinek terjeszteni kell ezt a gondolatot, hiszen ez Magyarország gazdasági felépítésének és megerősítésének, a nép életszínvonalának emelésének elengedhetetlen kelléke. A nagy ipari áramok legtöbbje a villamos energia célszerű és nagymértékű felhasználásának köszönhető nagyrészt gazdasági erejét és magas életszínvonalát.

Különösen szembeszökő a villamosítás eredménye a Szovjetunióban. Lenin még a polgárháború éveiben egy gazdaságilag lezüllyött országban adta ki jelszót: „Villamosítani!” A Szovjet gazdasági tervében azóta a villamosítás elsőblyen szerepel. A villamos energia célszerű és nagymértékű felhasználásának köszönhető Oroszország gazdasági fellendülését.

Magyar munkás, hirdesd a villamosítás fontosságát, sarkaldd vezetőidet és kövesd Lenin elvtárs példáját.

W. O.

Rendőrségi hírek

Néhány hónappal ezelőtt sikerült a demokratikus rendőrség bünyői detektívcsoportjának az őrszemélyzet segítségével elfogni néhány büntettest akik sorozatosan követtek el a betöréses és egyéb lopásokat. A rendőrség ezen egyéneket eljuttatta az igazságszolgáltatásnak s a balasnyagymati törvényszék a következő ítéletet hozta:

Kovács Bélát 3 évi fegyházra, Kovács Józsefet 1 évi börtönre, Kuloványi Istvánt 8 hónapi börtönre és Galbács Jánost 6 hónapi fegyházra ítélte.

Ezen egyének már a második gépsziját lopták el a Zagyvai rakodóról, melynek következtében az üzemet a teljes megbénítással fenyegette.

Azóta is sikerült néhány újabb gonosztevőt az igazságszolgáltatásnak eljuttatni, melyeknek az ítéletét ugyan csak közölni fogjuk.

Igyekez az adóval!
Tyúkszemedre
lép az adópengő!

A szovjet orvostudomány küzdelme a gyermektuberkulózis ellen.

A háboru következtében természetesen felszökött a tuberkulózis görbéje. De a Szovjetunióban már a háboru előtt kialakult kezelési módok és profilaxis a gyermektuberkulózist a második háborus év után visszaszorította.

A tuberkulózis ellenőrzése és gyógykezelése a szovjetidőkben kezdődött. A forradalom előtt alig volt egynéhány szanatórium és a sebészi kezelésre szoruló tuberkulotikus gyermekek számára összesen 90 fekvőhely állt rendelkezésre. A tüdővészben szenvedő gyermekeket egyáltalában nem kezelték a szanatóriumok.

A tuberkulózis elleni küzdelem, úgy gyógykezelés, mint profilaxis utján a szovjetforradalom után, 1917-ben indult meg gyors lépésekkel. A gyermektuberkulózis elleni intézmények a következők: gyermekklinika, kórházak bölcsődék, gyermekotthonok és azok gyógyszerelőzete, iskolák, otthonok, hivatalos kiképző központok és ingyenes tuberkulózis dispensairek.

Az ingyenes szovjet tüdődispensaireknek jól felszerelt gyermekosztályuk van. A betegek a kezelés minden lehetőségi módját vehetik igénybe. A tuberkulotikus családból származó gyermekeket különleges éttermekben étkeztetik, ahol megkapják, a szervezetüket ellenállóbbá tevő tápanyagokat. A nagyobb ingyenes dispensairek napközi szanatóriumokat tartanak fenn gyermekek számára és éjszakai szanatóriumokat tanulók és serdülő munkások részére. Az akut tuberkulózisban szenvedő gyermekeket a rendelőintézetek különleges gyermek tüdőkórházakba, vagy gyermekkórházak tüdőosztályaiba utalják be. A különleges, állandó jellegű szanatóriumokat a sebészeti beavatkozást igénylő és általában minden tuberkulotikus vebeli igénybe.

A Szovjetunióban 92 hatalmas gyermekszanatórium áll a sebészeti beavatkozást igénylő tuberkulotikusok rendelkezésére és kb. ugyanannyi az egyéb tuberkulotikusok rendelkezésére. A szanatóriumok kb. 10.000 személyt fogadhatnak be.

Különleges gondot fordítanak azokra a csecsemőkre, melyek a gyermekrendelőkhöz jutnak az orvosok elé. A gyanúsakat tüdőspecialisták veszik pártfogásukba. Az aktív tuberkulotikus családok gyermekeit egész napon át működő bölcsődékben helyezik el. Azokat a csonttuberkulózisban szenvedő gyermekeket, melyeket szüleik otthon akarnak és tudnak is ápolni, orvosok és védőnők látogatják otthonukban; különleges ételmezést bocsátanak rendelkezésükre és a rendelőintézetekben minden kezelést megkapnak.

A pusztító tüdővész elleni védekezés egyik legérdekesebb módja a csecsemők oltása. A moszkvai és carkovi bakteriológiai intézetben beható állatkísérletek után kimutatták a vakcinák ártalmatlanságát és immunizáló hatását. A tuberkulotikus családokban született csecsemőket 1926 óta oltják és 1936-ban minden városi csecsemőre kiterjesztették. A Carkovban, Odeszében, Moszkvában, Leningrádban és más városokban végzett kísérletek kimutatták, hogy az oltás következtében a halálozási arányszám felére, vagy egyharmadára csökkent le. Legújabbban a nagyobb gyermekeket, sőt a serdülőket is beoltják.

Nagyfontosságú a tuberkulózis korai diagnózisa. Minden gyermeket tuberkulinpróbnak, bőrreakciónak és Mantu-féle oltási reakciónak vetnek alá. Ha a lelet negatív, a vizsgálatot

három hónap múlva megisméttlik. Gyermekeknek, különösen pedig serdülőknél gyakran Röntgen átvilágítást is alkalmaznak. A nagy városokban, Moszkvában, Szverdlovszkban és másokban külön Röntgenállomások is vannak, nagybárá iskolásgyermekek vizsgálata céljaira.

A tuberkulózis kezelése profilaxisa mellett nagy figyelmet fordítanak a gyermekek szervezetének felerősítésére és a tüdővésszel szembeni ellenálló képességük fokozására. Minden gyermekintézménynek (bölcsőde, otthonok, iskolák) saját szanatóriumi csoportja van, melybe minden gyermeket felvesznek, mely fertőzésnek volt kitéve, de a betegség semmilyen nyilvánvaló jelét sem mutatja. Ezek életmódját előírások alapján szabályozták: szabadban alvás télen-nyáron, javított táplálkozás s különleges egészségügyi rendszabályok.

Az egyszerű mirigy tuberkulózisban szenvedő gyermekek számára az egész Szovjetunió területére kiterjedő szanatóriumbólzat működik; ebbe tartoznak a gyermekotthonok és erdei iskolák is. A háboru előtt 4100 ilyen típusú intézmény volt. Sok szanatórium-jellegű intézmény létesült a háboru

alatt is. A csecsemő- és gyermekotthonokban a tuberkulotikus gyermekek külön elhelyezést nyertek és több mint 25.000 betegnek nyújtottak ápolást.

A háboru még tartott, amikor a felszabadított területeken már újra felépültek és megkezdtek működésüket a gyermektuberkulózis elleni küzdő intézmények. Ukrajnában az ilyenfajta intézmények több mint 70 százaléka már teljes orvosi apparatussal működik.

A Szovjetunió Egészségügyi Minisztériuma most állapította meg az új öt éves terv idevonatkozó szakaszaiban a háboru utáni tuberkulózis elleni küzdelem módját. A terv 62 kerületi szanatóriummal és gyermekosztállyal bővített ingyenes rendelőintézetéről adnak hírt. Bővítik a gyermekotthonok, bölcsődék, csecsemőotthonok, nyári iskolák, szanatóriumok felvevőképességét. Tüdő- és sebészeti beavatkozást igénylő tüdőbetegek részére új szanatóriumokat építenek a Szovjetunió egész területén.

A Szovjetunió nagy lehetőségei következtében és mivel a gyermekek gondozása és a velük kapcsolatos elővigyázatosság annyira az állam szívében fekszik, minden okunk meg van remélni, hogy a tuberkulózis elleni harc rövidesen túlbaladja a háboru előtti eredményeket.

Négyes helyett egyest!

Május 1-én az ifjúsági csoportok egyikénél volt egy tábla, amelynek felirata: „Le a reakciós tanárokkal!” Ezzel egyetértünk. Mielőbb meg kell tisztítani a tanügyet is a reakcióktól. Nem értjük azonban egyet az al-címmel: „Négyes helyett egyest.” Azaz ezzel is egyetértünk, ha az ifjúság úgy értelmezi, hogy aki többet dolgozik és nagyobb eredményt ér el, az kapjon több pontot munkája elismeréséül, mint aki kevesebbet, vagy semmit nem dolgozik. És itt tovább megyünk. Helyesebb volna az iskolai érdemjegyek mennyiségét lágtítani, hogy a mostani négy érdemjegy helyett akár tíz egységgel is különbséget lehessen tenni a munka és eredmény finomabb arányait különbségeinek értékelésére. Ez azt jelentené, hogy a kitűnő jelzésére a tízes lenne legmegfelelőbb jegy és a kötelelességmulasztásé lenne az egyes. Ha így értelmezték, ám legyen így és ez helyes is volna.

De attól tartunk, hogy a tábla célzása nem ezt jelenti, hanem csak „reakció” jelmondat akart lenni. Bizonyára úgy képzelte a tervezője, hogy elég volt már a négyesek osztogatásából és legyen ezentúl minden és mindenkinek egyes. Ez ellen a demokrácia nevében tiltakozunk! A munka tisztelése, megbecsülése, a munka mindenek fölé helyezése lehet csak az újjáépítés idején és a demokráciában az a szentség, amely előtt minden demokratának meg kell hajolnia, amit mindenkinek el kell ismernie, aki nem a társadalom ingyenélője, szíjpolozója, heréje, hanem annak hasznos és megbecsült tagja akar lenni.

Aki a kötelelességmulasztást, a hanyatlást, a tunyasságot és butaságot akarja „eggyessel” elismertetni, jutalmazni, nem érzi át annak borserejét. Azt akarja, hogy az a munkás is kapjon elsőrendű fizetést és ételmezést, aki sohasem dolgozik, de pontosan megjelenik a fizetés és egyéb osztásnál és ugyanugy részesül az étel javában, mint aki egész nap verejtékezik és mindenkor becsületesen végzi kötelelességét a maga és a társadalom érdekében azon a helyen, ahová a sors állította,

Hazafiatián destrualás, ha a mulasztás jutalmazására hívjuk fel a figyelmet és munkakerülésre nevelők az ifjúságot. Megölné az ambíciót, a becsületet és minden építőmunkát. Szenyeritné a csalást, a benyélés jogát és az iskolákból egyszerű bizonyítványgyárakat alakítana. Sokkal egyszerűbb akkor az iskolákat bezárni és egyszerűen a könyvöklöket, a szájbőröket érvényesíteni hogyni a tehetőség és szorgalom rovására. Ez a jelmondat volt az egyedüli ünneprontó az egyébként eddig legszebb május elseje összes megnyilvánulásai közt.

M. K. P. értelmiségi értekezlete

„Aktuális témák” címen tartott előadást április hó 17-én a Bányakaszinó nagytermében Szekeres Kálmán a MKP központi előadója.

Az előadáson négy kérdést vett fel. 1. Mi határozza meg a gondolkodásunkat? 2. A politika irányutjai. 3. A külpolitikai helyzet. 4. A belpolitikai helyzet.

Gondolkodásunkat az anyagi világ határozza meg. Gyakorlati példaként keresztül világitja meg ezt meggyőzően az előadó.

A politika irányutjai. Az osztálytársadalmakban tulajdonképpen két irány küzd. A két irány a két osztály ideológiájának barca gazdasági és elméleti síkon. Az összes pártok a két irány valamelyikét követik. Ez szűli az osztálybarcot. Ma világméreteken vivja meg harcát a két irány. Győztes az lehet csak, amely a haladás érdekében küzd. A haladás ma egyenlő a szocializmussal és ma ez az uralkodó irányzat.

Külpolitikában nem Angol-szász Szovjetunió ellentétéről beszélhetünk, hanemellenkezőleg Anglia és Amerika ellentétéről. A két állam érdekei — tekintve, hogy árutertermelő — ellentétesek. A harc a piacokért, a profitért folyik. Ez aközdelem gyilkos versenyhez vezet és ez szűli az ellentéteket,

a gazdasági válságot, a háborut világméreteken.

A Szovjetunió nem árutertermelő és így piacokra nincs szüksége. — A Szovjetunió a szükséglet kielégítésére termel, azaz szükségleti cikkeket állít elő. Amennyit termel, annyit fogyaszt. Piacokra nincs szüksége.

Magyarország gazdasági politikája ma a Szovjetunió felé orientálódik. Előfordul az a kiűnös helyzet, hogy míg a kapitalista világ válságban vergődik, addig Magyarország nem lesz válság, dacára, hogy termelésünk alapja a tőkés termelés.

Belpolitikai berendezésünk a népi demokráciára épül. Az utóbbi időben a demokratikus erők megerősödtek. Az államforma kérdésében döntött a nemzet. Magyarország köztársaság lett. Ha erősödik a belső demokrácia, akkor erősödik kilátásunk a békekötést illetően.

Ismertette Nagy Ferenc miniszterelnök és a többi miniszterek útját Moszkvában. Meglepő volt az a pompás külsőség, amellyel a küldöttséget fogadták hivatalosan. Azontul pedig az a meleg baráti hang, amely a tárgyaláson keresztül megnyilvánult. A magyar külpolitika ma szorosan halad a Szovjetunió külpolitikájával és ez a biztosíték arra, hogy Magyarország megegyezés nem lesz ugródeszka a fasizmus számára a Szovjetunió felé. Az előadást vita követte, melyen többen vettek részt.

Az előadó összefoglalásában utalt arra, hogy ma minden haladó értelmiségnek érezni kell azt a felelősséget nemzete iránt, amelytől a múltban a reakciós Hortby-rezim megfosztotta az ország jobb sorsra érdemes népét.

Beszámoló az országos MND Sz kongresszusról

Nagyon sok asszony várta izgatottan április 6-át a kongresszus első napját. Az ország minden részéből zsúfolt kocsik mentek Budapestre és vitték a falu és város dolgozó asszonyait az első országos találkozóra. Április 6-án reggel fél 8-kor már mindenki az MND Sz központban gyülekezett, ahonnan aztán megindult a menet, a zeneakadémiára. Több mint huszezer asszony vonult így fel ének és zene szóval, majd meg-meg szakítottuk az éneket és Tildiné, szeretett elnökszónyunkat és a köztársaságot éltettük. Vorosilov marsal háza előtt megálltunk és percekig éltettük a marsalt és a vörös hadsereget.

A zeneakadémia gyönyörűen fel volt díszítve. Minden nemzetnek a színe ott volt a falon. Gyönyörű volt látni egymás mellett a szebbnél szebb nemzeti színeket. A bejáratnál szembe fent a pódium falon a nemzetiszínű zászló volt, fölötté pedig egy nagy tábla piros alapon fehér betűkkel a következő jelszóval: Munkánk harcunk célja az szabad hazá, hol boldog minden gyermek és anya. Azonkívül még sok felirat volt mely mind egy újabb világháboru ellen tiltakozott.

A kongresszuson jelen voltak a Jugoszláv kiküldöttek a tömeg sokáig éltette Tilit. Jelen voltak még a kormány tagjai is.

Tildiné megnyitó szavai után, a kormány tagjai szólaltak fel és lelkesítették az asszonyokat. Majd Rajk Lászlóné asszonytársnő beszélt a gazdasági és politikai helyzetről. Megmondta, hogy mi nem pártpolitikát folytatunk, de azok mellé a pártok mellé állunk, amelyek a legkövetkezőben harcolnak a demokráciáért. Elég

volt a háborúból mi nem akarunk harmadik világháborút. A kétezer asszony mind egyszerre kiabált „soha többé háborút”. Aztán jöttek a hozzászólások és itt lehetett meglátni, hogy mennyi értékes ember van még mindig homályban. Egymás után szólaltak fel paraszt, munkás és értelmiség asszonyai. Mind egyről beszéltek. Ha más szavakkal is, de mind egyet mondott, hogy nem kell harmadik világháború és minden erővel megfogjuk védeni a szabadságot és a demokráciát. A jövőendő anyák már nem akarnak ügytöltelkeket szülni. A kongresszus alatt egyhangúan tiltakoztunk az ellen, hogy megkülönböztessék a törvényes és törvénytelen gyermeket. A házasságon kívül született gyermeket is törvényesnek kell elismerni.

Megfogadtuk a kongresszus alatt is, hogy minden erővel küzdünk a reakció ellen. Aktívan részt fogunk venni mi is a közigazgatás megtisztításában. Követeljük, hogy a pépellenes tanítókat, akik nem akarják a demokráciát szolgálni, azonnal távolítsák el az iskolából, mert gyermekünk jövője forog kockán. Tiltakoztunk egyhangúan Frankó kegyetlenkedése ellen. A magyar történelemben először fordult elő egy ilyen találkozó, ahol több mint 2000 paraszt, munkás és értelmiségi asszony gyűlt össze, hogy megbeszéljék azt, ami fáj. A kongresszuson még jobban megértette mindenki azt, nem oldható meg az éhség, a nyomor, a reakció elleni harc a nők segítségével. Mint a testvérek voltunk 3 napig együtt Pesten és ezt a testvéri szeretetet mindenki hazavitte magával. Nagyon sokat lehetett tanulni ezen a kongresszuson és aki ott volt mindenki azt mondja, hogy ezt sohasem lehet elfelejteni.

Azok a nők, akik még idáig sebhová sem tartoznak, meg kell végre érteniük hol van a helyük és csatlakozzanak az MNDSZ-bez, amelyik állandóan a békéért harcol.

T. A.

Asszonyom! Uram!

Egy küzdő szenvedő nép izzó gyűlölete, határtalan megvetése drad on felé az ország újjáépítésén veraj-tékezők felől!

Őn kérte miért? Tudja azt őn nagyon jól, hogy amikor a termelő behoz a piacra valamely árut s őn, mint a polip rávett magdt s pénze, amiből azt sem tudja mennyi van — még a termelő által kért árra is ráigér s ezzel, nyelhe kifejezéssel, mások szájából veszi ki a falatot, semmiesetre sem ébressz rokonszenvet maga iránt.

Hogy gondolja őn, mehet-e ez így sokáig büntetlenül?

Nem! Nem mehet.

Vagy megtanulja őn, hogy egy ország katasztrófális helyzetét nem lehet felhasználni vagyonharácsolásra s mikor nélkülözők milliói küzdve küzdenek, őn tobzódjon a javakban, fellaljon mindent, nem törődve másokkal, ha éhen vesznek, ha rongyokban járnak is, csak önnek legyen vagy meggy innen a pokolba, mert ugyls odavaló.

Ha az illetékes hatóság nem tud, vagy nem akar ennek az áldatlan helyzetnek gátat emelni, ne csodálkozzék, ha a nélkülözők egyszer megelőzik és vaskézrel nyulnak bele az eidorádózók, a mindendron élni akarók sisera hadába és az didozatvállalás alól kibujókat egyföli egyig olyan leckében részesítik, amire halálos ügyükben is csak rettegve gondolnak vissza.

„Éjjeli Menedékhely”

Gorkij Maxim kiváló orosz dráma író legsikerültebb alkotása, Európa színpadainak műsordarabja az „Éjjeli menedékhely” került színi színpadra a „Petőfi Színi Társulat Gárda” megrendezésében és előadásában az acélgári Olvasóegyletben.

Gorkij Maxim igen jó ismerője az orosz léleknek, az orosz gondolkodásnak és érzéseinek. Darabjának szereplői Gorkij szócsövei, akik G. saját érzelmeit és gondolatait tolmácsolják. Hősei leginkább mezitlábos csavargók, a teljes szabadság és függetlenség képviselői.

Dramája nem csak szórakoztat, de lélekben felemel és gondolkodásra is késztet. Maga a reális életet mutatja a maga csupasz valóságában.

Végtelen emberi érzések, hangulatok jellemzik a drámának egész hangulatát, G. mesteri emberábrázoló, darabjában nem kiagyalt paplmaszfigurák mozognak, hanem az életből ellesett csupasz figurák. Ugy tesznek-vesznek mozognak és beszélnek, ahogy az életben valójában megszokott ez történni.

Ezt a darabot áhítatos lélekkel kell hallgatni, s elmélyülő akarattal végignézni.

Az előadásról magáról csak a legjobbakat írhatjuk. Aki látta és hallotta az egy csodálatosan szép színházi él-ménnyel gazdagabban hagyta el a nézőteret.

A rendező megértette és jól fogta fel a darab tendenciáját s így állította be a darab minden egyes jelenetét. Lükte, tempós, jól pergő volt minden felvonás, egy-egy jelenet pedig megkapóan sikerült beállításban lepett meg minket. Nehéz és fáradságos munkája meghozta a várt eredményt a teljes elismerést és sikert. Vertich József ismét remekelt.

Külön dicséret illeti őt és a Gárda Vezetőségét a helyes műsorpolitikáért, mely a teljes bekapcsolódást jelenti a mai demokratikus világba. Csak így tovább.

Az előadás valamennyi szereplője a helyén volt. Ugy mozogtak, beszéltek és annyira meglepően közvetlen természetűek voltak, hogy szinte nem is a színész, hanem egy-egy életfigurát láttunk magunk előtt a maguk sajátos soraival. Sikerüket nagyban elősegítette remek maszkjuk is. Ritka dolog vidéki színjátszó gárdától ilyen nagyvonalú produkciót látni. Nehéz volna itt minden szereplőt külön-külön jellemezni és megdicsérni. Itt mindegyiknek egyformán nagy és jelentős szerepe volt és ők mind egyformán kivétel nélkül pompás színészi játékkal, tudatosan és rutinosan oldották meg nehéz feladatukat. Minden elismerést megérdemelnek. Példájukat méltán követelhetjük valamennyi más színjátszó gárda.

A darab sikerét nagyban emelte a stíluszerű, realiztikus díszlet s a mindenképen jó világítás is. Az itt közreműködők is dicséretreméltó munkát végeztek.

A május elsején ünnepi előadásra zafolásig megtöltötte a közönség a színháztermet. A gyári zenekar a magyar és orosz himnuszot játszotta, majd Blanár Sándor polgármester tartott ünnepi beszédet. Utána Visnovszky László ismertette a darabot és az előadást, majd ennek végeztével megkezdődött a játék. A közönség feszült érdeklődéssel figyelte a nagyszerű előadást és az egyes felvonások majd a darab végeztével hosszan és lelkesen tapsolt a rendezőnek és az egész kiváló szereplő együttesnek.

Itt kell megemlíteni, hogy az előadás a budapesti sajtó is képvisel-

tette magát. A jelenlévő sajtókiküldött is a legteljesebb elismerés hangján nyilatkozott a látottakról és hallottakról. Az előadás több estén keresztül továbbra is műsoron marad.

(V.)

A bánya mélyén

A bánya mélyén
saját verejtékemben ázva küzdök
de tudom miért és küzdök.

Véres öklömmel csakánnyra kapva,
mig minden csille szinigrakva
csörtet a külvilág felé,
hol az elnyomás acsarkodó réme
cselt vet szüntelen,

egymást üsítva, pártot szítva,
célja hogy minket megéjt
és orvul várja mohó vággyal
hogy serögünk majd mindent
rosszat és rosszabbat
mindent felejt.

De várhatsz beste lélek.

Mag nem fogsz engem amíg élek,
mert a bánya sötétjéért cserébe
beletaposok minden herébe.

Mert most már élni akarok, igen,
élni és nem a jövőtől félni!

Itt munka van de ott kinn,

ott int a napfény énfelém

s ott kinn a napon

ott kinn már nem jöhetsz elém

mar itt benn, itt benn,

ebben a piszokban, sárban, vízben,

megöllek én. Igen!

Megöllek én és

győzött festemmel a szentet turva

ezért, ezért küzdök én,

mert hiszen erre,

erre kell a szén!

Timár József.

Siess!

Sarkadban az adópengő!

Mi van az arckép mögött?

Sajnálatos körülmény zavarta meg az egyébként igen szép május 1-i ünnepséget. Az történt ugyanis, hogy a városháza egyik ablakában kifüggesztett Lenin arckép alatt a közönség nagy felháborodással pillantotta meg Horthy Miklós arcképét. Többen azonnal Nagy István őrnagyot a kapitányság vezetőjét keresték fel, aki személyesen szállt ki a helyszínre, hogy az ügyben a vizsgálatot lefolytassa. Megállapítást nyert, hogy a városháza raktárában a régi rendszer egyes képviselőinek arcképe le volt raktározva. A raktár kezelésével megbízott hivatali altiszt a városháza vezetőségének többszöri felzárkítására sem semmisítette meg, ezeket a szerinte értékes arcképeket. Most azonban az ünnepség előkészítésekor ezek a képek előkerültek, hogy rámaikat felhasználhassák. A hivatali altiszt azonban, annak az utasításnak a dacára, melyet a régi képek eltávolítására kapott egyszerűen ráragasztotta az üveg külső oldalára Lenin elvtárs arcképét, így történt meg aztán az, hogy a gyöngén alkalmazott ragasztó felengedett és így lett láthatóvá az alatta lévő Horthy arckép. A rendőri vizsgálat megállapította, hogy a felelőség Darázs nevű hivatali altiszt raktárkezelőt terheli, őt nyomba letartóztatták és a rendőrkapitányságra beküldték, ahol kiballgatása még tart, s reméljük, hogy elfogja nyerni méltó büntetését.

Szilágyi Antal.

Hogyan áll a vetés a tarjáni határban?

A Salgótarjánhoz tartozó megművelhető terület 769 kat. hold.

Ebből őszi vetés:

buza 216 k. b.

rozs 41 " "

őszi árpa 3 " "

Összesen 260 k. b.

Az őszi vetést kb. 10 százalék fagykár és 5—10 százalék aszály érte.

Tavasszal a szántási munkálatokat későn lehetett megkezdeni. Mindezek dacára a tavaszi munkálatok előre haladott állapotban vannak és a következőképpen alakult a megmunkált és bevetett, illetve beültetett területek nagysága:

tavaszi árpa 155.25 k. b.

zab 42.00 " "

zabosbüköny 22.00 " "

cukorrépa 12.00 " "

napraforgó 3.24 " "

mák 1.00 " "

lucerna 7.00 " "

lóhere 19.50 " "

tavaszbuza 4.00 " "

tengeri 40.25 " "

burgonya 33.00 " "

takarmányrépa 0.25 " "

Összesen 339.50 k. b.

Megműveletlen tehát 169.50 k. b.

Minden intézkedés megtörtént a megműveletlen terület megművelésére, hogy Salgótarján ellátását a legmesszebbmenőleg biztosítsák.

Ezen adatok 1946 április 29-i állapotnak felelnek meg.

Közalkalmazottak

létszámapasztása

A létszámapasztással kapcsolatban a múlt szombaton közel 3 órás ankétot tartott Magos Gábor kormánybiztos. E kérdést minden oldalról megvilágítva, azt részletesen indokolta, majd a különféle közalkalmazotti érdekeltségek hozzászólására és egyesek kérdésére adott — a szöveget fejen találó — villámfeleleteket. Kitünt, hogy e célra kitűnően megfelelő és hozzáférhetően pártatlansággal rátermett ember; aki a maga előtt álló célt, a tisztogatást és apasztást a lehető legigazságosabban meg fogja oldani.

Párthírek

Pártnapi előadók: Acélgár Vukovári Gábor. Bánya Bogárné József. Üveggyár Jakab István. Gépgyár Mesterházi Lajosné. Forgách Boros Antal. Vasut Törsér Gyula. Város Megyeházi Lajos. Rendőrség Blanár Sándor. Somlyó Tátrai Pál. Salgó Kalas Zoltán.

A Magyar Kommunista Párt központi pártbizottsága Tinár László párttagot pártsterületen magatartása miatt a Kommunista Pártból kizárta.

Meghívó. A MKP május 7-én d. u. 6 órakor pedagógus előadást tart. Előadó: Szekeres Kálmán MKP központi kiküldöttje. A Bányakaszinó helyiségében.

Meghívó. A Magyar Kommunista Párt május hó 10-én d. u. 6 órakor értelmiségi előadást tart. Tárgy: A Szovjetunió. Előadó: Szekeres Kálmán MKP központi kiküldöttje. A Bányakaszinó helyiségében.

A szerkesztésért és kiadásért felel:
Dr. VASS GYULA.

Nyomatott Vég Kálmán könyvnyomdájában Salgótarján Fő-utca 66.